

ΟΙ ΔΥΩ ΥΙΟΙ

ΟΙ ΔΥΩ ΥΙΟΙ

Μικρὸν διήγημα διὰ τὰ παιδία.

Εἰς τὴν *Εὐδαίμονα Ἀραβίαν* ἐζοῦσε τὸν παλαιὸν καιρὸν ἄνθρωπός τις, ὅστις ἐλέγετο καὶ ἐθεωρεῖτο ἐπίσης εὐδαίμων καθὼς ὁ τόπος ὅπου κατῴκει. Τοῦ ἀνθρώπου τούτου τὰ κτήματα ἐξετείνοντο εἰς λόφους καὶ κοιλάδας· εἶχεν ὀλόκληρα δάση ἀλόης καὶ φοινικοδένδρων· αἱ ἀγέλαι του καὶ τὰ ποίμνιά του ἐμετροῦντο κατὰ χιλιάδας, καὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν διέσχίζον τὰ πλοῖά του, πωλοῦντα τὰ προϊόντα του εἰς μεμακρυσμένους τόπους, καὶ ἐπιστρέφοντα μετὰ φορτίου χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Ἄλλ' ἡ μεγαλητέρα του εὐτυχία, καὶ ἦν ὁ ἴδιος ἐξετίμα περισσότερον ὅλων τῶν ἄλλων, συνίστατο εἰς τὰ δύο παιδία του, δύο υἱοὺς, οὓς τῷ ἀφῆκεν εἰς μικρὰν ἡλικίαν ἢ γυνή του, ὅτε ὁ θάνατός της τῷ ἔδωκε τὴν πρώτην καὶ μόνην λύπην τῆς ζωῆς του. Ἐκ τῶν υἱῶν τούτων ὁ πρωτότοκος ὠνομάζετο Ἀσσάν, ὁ δὲ νεώτερος Ἰωναθάν.

Καὶ τὰ δύο ἦσαν παιδία ὠραῖα καὶ χαριέστατα. Ἄλλ' ὁ Ἰωναθάν πρὸ πάντων ἦτον ὁ φίλτατος τοῦ πατρὸς του. Ὅταν ἐκάθητο εἰς τὰ γόνατά του, καὶ αἱ μικραὶ χεῖρες του

ἤγγιζον ἐκείνου τὸ γένειον, καὶ οἱ μαῦροι καὶ ζωηροὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ τὸν ἡτένιζον παρακλητικῶς, τότε ὁ πατήρ εἶχε τὴν ἀδυναμίαν νὰ μὴν ἡμπορῇ τίποτε νὰ τῷ ἀρνηθῇ, καὶ τὸ πονηρὸν παιδίον ἐγνώριζε τὴν ἰσχύν του, καὶ κατεχρᾶτο πολλάκις αὐτῆς.

Ἡὔξανον δὲ καὶ οἱ δύο ὥς αὐξάνουν εἰς τὸν κῆπον δύο ἄνθη καλλιεργούμενα μετ' ἐπιμελείας. Ὁ χαρακτήρ των ὁμῶς διέφερεν. Ὁ Ἀσσάν ἦτον ἀγαθὸς, ἥσυχος, σκεπτικός, καὶ ἐπιμελής· ὁ δὲ Ἰωναθὰν ζωηρὸς, θορυβώδης καὶ ἄστατος.

Ὅταν ὁ πατήρ των εἰς θερινὰς ἐσπέρας ὑπὸ τὰ δένδρα καθήμενος, τοῖς ἔδιδε καλὰς συμβουλὰς περὶ τῶν χρεῶν των καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος βίου των, τότε ὁ μὲν Ἀσσάν ἤκουεν ἀτενῶς, ἔχων τὸ βλέμμα προσηλωμένον εἰς τοῦ πατρός τὰ χεῖλη, ὁ δὲ Ἰωναθὰν ἔτρεχεν ἄνω καὶ κάτω, ἔπαιζεν εἰς τοῦ κήπου τὰ λιθάρια καὶ τὰ ἄνθη, καὶ ὅταν ὁ γέρων τὸν ἐπέπληττε μειδιῶν ὅτι δὲν ἀκούει τὸν λόγον του, τὸ παιδίον, δρέπον ῥοδοδάφνας, τὸν ἐλιθοβόλει δι' αὐτῶν, καὶ ἔπειτα ῥιπτόμενον εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἔκλειε τὸ στόμα του διὰ φιλημάτων.

Καθ' ὅσον δ' ἠὔξανον καὶ οἱ δύο εἰς ἡλικίαν, μετεβάλλοντο μὲν αἱ ἀσχολίαι των, ὅχι ὁμῶς καὶ αἱ διαθέσεις των· καὶ ὁ μὲν πρωτότοκος μόνην του εὐχαρίστησιν εἶχε νὰ μένη ὥρας ὀλοκλήρους ἀκροώμενος τῶν λόγων τῶν πεπαιδευμένων ἀνδρῶν, ἢ ἀναγινώσκων τὰς γνώμας αὐτῶν εἰς τὰ βιβλία, ὁ δὲ ἄλλος ἔτρεχε μετὰ τῶν συνηλικιωτῶν του ἔφιππος εἰς τοὺς ἀγροὺς, ἢ κυνηγῶν εἰς τὰ ὄρη τὰς δορκάδας καὶ τὰς ὑαίνας· καὶ ἂν ἐνίοτε τὸν παρεκίνει ὁ πατήρ του νὰ μὴ ἀμελῇ τὴν ἀνατροφὴν του, καὶ τὸν προσεκάλει εἰς τὰ χρέη του, αὐτὸς εὗρισκε πάντοτε προφάσεις ἵνα διαφεύγῃ

καὶ ν' ἀναβάλλῃ τὴν ἐκπλήρωσίν των, καὶ τοῦ πατρός του φιλοστοργία ἦτον τόσο τυφλή, ὥστε ἀντὶ αὐστηρᾶς ἐπιμονῆς, ἐδείκνυεν ἀνόητον συγκατάβασιν.

Τέλος μίαν ἡμέραν ἀπέθανεν ὁ πατήρ, καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔμειναν ἀνεξάρτητοι. Ὁ Ἀσσάν εἶχε τὸ δικαίωμα, ἂν ἤθελε, νὰ κληρονομήσῃ ὅλα τὰ πατρικὰ κτήματα καὶ νὰ εἰδῇ εἰς τὸν ἀδελφόν του μόνον ὅσον νὰ ζῇ. Ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε, καὶ καλέσας τὸν Ἰωναθάν, « Εἶσαι », τῷ εἶπεν, « ἀδελφός μου· εἶσαι ἄλλος ἐγὼ, τὸ αὐτὸ γάλα ἐθηλάσαμεν, ἡ αὐτὴ ἀγάπη μᾶς περιέθαλψεν ὅταν ἤμεθα μικροὶ, ἐπίσης μᾶς ἠγάπων ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ μας, καὶ δὲν θέλω εὐτυχίαν ἧς δὲν μετέχεις καὶ σύ. Διὰ τοῦτο ἐμοίρασα εἰς δύο τοῦ πατρός μας τὴν κληρονομίαν. Ἐκλεξὸν ὁποῖαν μερίδα θέλεις. »

Ὁ Ἰωναθάν ἐξέλεξε τὴν καλητέραν. Ἀλλ' ἦτον ἡ παρουσία τόσο μεγάλη, ὥστε ἕκαστος τῶν ἀδελφῶν, ἂν καὶ τὸ ἥμισυ μόνον ἔλαβεν, ἔγινεν ὅμως πλούσιος ἄνθρωπος.

Καὶ ὁ μὲν Ἀσσάν οἰκονομῶν τὴν μερίδα του μετὰ φρονήσεως ἐπιμελούμενος μετὰ προσοχῆς καὶ δραστηριότητος τὴν καλλιέργειαν τῶν γαιῶν του, τὴν πώλησιν τῶν προϊόντων καὶ τὴν διευθέτησιν τῶν ὑποθέσεών του, ἔχων δὲ καὶ γνώσεις πολλὰς περὶ πάντων τούτων, καὶ ἐξ ἀρχῆς συνειθισμένος εἰς ὀλιγάρκειαν καὶ ἐγκράτειαν, ὅχι μόνον δὲν ἡλάττωσεν ὅσα ἐκληρονόμησεν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας εἰς ὀλίγον διάστημα χρόνου τὰ ἐδιπλασίασε καὶ ἔγινε πλουσιώτερος τοῦ πατρός του.

Ὅλως διόλου δ' ἐναντία αὐτῆς ἦτο τοῦ ἄλλου υἱοῦ ἡ διαγωγή. Ἀνέκαθεν συνηθίσας εἰς ἀργίαν καὶ ὀκνηρίαν, ὅτε εἶδεν ὅτι ἀπέκτησε καὶ θησαυρὸν μέγαν, ἐνόμισεν ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς κάμμίαν ἀνάγκην δὲν εἶχε νὰ ἐργάζεται εἰς οὐδέν, καὶ

ὅτι ἄλλο δὲν τῷ ἔμενεν, εἰμὴ νὰ ζῇ ἀπόνως καὶ ν' ἀπολαμβάνῃ ἀνέτως τῶν καλῶν ὅσα ἔλαβε διὰ κληρονομίας, χωρὶς νὰ τ' ἀποκτήσῃ διὰ φροντίδων.

Καὶ ἂν ἤθελε δὲ νὰ ἐργασθῇ εἰς βελτίωσιν τῶν κτημάτων του καὶ αὕξησιν τῆς ἀξίας αὐτῶν, οὔτε τὰς ἀναγκαίας γνώσεις εἶχε πρὸς τοῦτο, διότι ποτὲ δὲν εἶχε σπουδάσει, οὔτε τὴν ἀπαιτούμενην καρτερίαν.

Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ἰδέα αὐτὴ οὔτε τῷ ἦλθε διόλου. Ἐβλεπεν ὅτι ἔχει πλοῦτον ἀκένωτον, ὡς ἐνόμιζε, καὶ ἐθεώρει ὡς ἀφροσύνην, καὶ ὠνόμαζε φιλαργυρίαν, τὸ νὰ φειδωλεύηται ἢ νὰ θέλῃ νὰ προσθέσῃ εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλον, ἀντὶ ν' ἀπολαμβάνῃ ἀνεμποδίστως ὅσα αὐτὸς ἐνόμιζε τοῦ κόσμου τούτου καλὰ.

Ἀμα λοιπὸν ἔμεινεν αὐτοκέφαλος συγχρόνως καὶ πλούσιος, προσεκάλεσεν ὅλους τοὺς παλαιοὺς συμπαίκτορας καὶ συντρόφους του, καὶ ἤρχισε νὰ διάγῃ ζωὴν σκανδάλου καὶ ἀπονοίας. Οἱ ἵπποι του, τὰ ὀχήματά του, τὰ φαγοπότια, τὰ κυνήγια του, ἐπροξένουν θαυμασμὸν εἰς τοὺς ἀνοήτους, καὶ λύπην εἰς ὅλους τοὺς φρονίμους.

Τὸν ἀδελφόν του, ἂν ἐνίοτε ἐτόλμα νὰ τῷ ἀπευθύνη κάμμίαν συμβουλὴν ἐκ πλαγίου, τὸν ἐχλεύαζε κατ' ἀρχάς ὡς μεμψίμοιρον καὶ ὡς φιλόσοφον, καὶ ὡς τέλους τῷ εἶπε μίαν ἡμέραν ἀποτόμως ὅτι, καθὼς αὐτὸς δὲν ἐπεμβαίνει εἰς ἐκείνου τὸν βίον, οὕτω πρέπει καὶ ἐκεῖνος νὰ μὴν ἀναμιγνύηται εἰς ὅ,τι δὲν τὸν ἀφορᾷ.

Ὅλιγον κατ' ὀλίγον τὰ συμπόσια τὸν κατέστησαν λαίμαργον, ἢ οἰνοποσία μέθυσον, ἢ ἀργία ὀκνηρόν· διότι εἰς τὰ ἐλαττώματα, ὡς εἰς τοὺς τραχεῖς κατηφόρους, ἕκαστον βῆμα καθιστᾷ τὴν κατάβασιν ταχύτεραν, καὶ δυσκολωτέραν τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιστροφῆς.

Ὁ Ἀσάν δὲ τόσον ἐθλίβετο διὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τὴν μαγωγὴν, καθ' ἧς κάμμία συμβουλή του πλέον δὲν ἴσχυεν, ὥστε κατήντησε νὰ βλέπῃ σχεδὸν μετὰ χαρᾶς τὴν ταχεῖαν καταστροφὴν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, διότι συνέλαβε τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ πτωχεία ἴσως ἤθελε τὸν ἀποσπάσει ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὅπου τὸν εἶχε βυθίσει ἡ κατάχρησις τοῦ πλούτου καὶ ἡ ἀσωτία, καὶ ὁ καιρὸς ἤθελεν ὠριμάσει τὸν νοῦν του.

Ἀλλ' ὁ καιρὸς παρήρχετο, καὶ τοῦ Ἰωναθάν ὁ βίος ἐγένετο καθ' ἡμέραν παραφορώτερος. Ἡ ἀσωτία του ἦτο τὸ κοινὸν σκάνδαλον, καὶ ἡ πολυτέλειά του ὄριον δὲν ἐγνώριζεν.

Ἀλλὰ μίαν ἡμέραν ἔκραξε τὸν ἐπιστάτην του καὶ τῷ εἶπεν·

— Αὔριον, μέγα συμπόσιον.

— Τότε δότε μοι χρήματα, εἶπεν ὁ ἐπιστάτης.

— Πῶς! εἶπεν ὀργιζόμενος ὁ Ἰωναθάν· δὲν ἔχεις σὺ τὸ κλειδίον τοῦ ταμείου μου;

— Ναί, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιστάτης· ἀλλ' εἰς τὸ ταμεῖον πρὸ πολλοῦ δὲν ὑπάρχει οὐδ' ὀβολός.

— Πώλησον λοιπὸν ἀπὸ τὰ ποίμνια, ἀπὸ τὰς ἀγέλας μου.

— Ποίμνια καὶ ἀγέλαι πρὸ πολλοῦ ἐπωλήθησαν.

— Δὸς τοὺς ἀγροὺς καὶ τοὺς οἴκους μου. Θέλω τὸ συμπόσιον.

— Οἱ οἴκοι καὶ οἱ ἀγροί, εἶπε στενάζων ὁ ἐπιστάτης, πρὸ πολλοῦ ἐδόθησαν ὑποθήκην.

— Λοιπὸν δανείσου!

— Οὐδεὶς δανεῖζει πλέον· ἐξ ἐναντίας οἱ δανεισταὶ ζητοῦσιν ἐπιμόνως καὶ ἀπειλιτικῶς τὰ χρήματά των, διότι ἡ ποσότης ὑπερέβη πολὺ τῶν κτημάτων σας τὴν ἀξίαν.

Ὁ Ἰωναθάν ἐκυριεύθη ὑπὸ μεγάλης ὀργῆς, ὅτε ἤκουσε

τάς λέξεις αὐτάς, ἐδίωξε τὸν ἐπιστάτην τοῦ ἀπ' ἐμπρός του, καὶ ἠπείλησεν ὅτι θὰ φονεύσῃ ὅλους ὅσοι ἀποθρασύνονται νὰ ζητῶσι ν' ἀποδώσῃ τὰ δάνεια, ἢ τολμῶσι νὰ μὴ τῷ δίδωσιν ἄλλα. Ἄλλ' ἐννοήσας μέχρι τέλους ὅτι ἡ παραφορὰ αὐτὴ δὲν ἐχρησίμευεν εἰς οὐδὲν, ἀπεφάσισε καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἀδελφόν του, καὶ ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ τὸν βοηθήσῃ, διὰ δανείων τοῦλάχιστον.

— Ἀδελφὲ, τῷ εἶπεν αὐτός, πολλάκις σοὶ ἔδωκα θησαυρὸν πολυτιμώτερον παρὰ τὸν χρυσόν, σοὶ ἔδωκα καλὰς συμβουλάς, ἀλλὰ δὲν σ' ὠφέλησαν. Ὁ πλοῦτος ἦτον ὁ μέγας ἐχθρὸς σου, αὐτὸς σὲ ἐτύφλωσε. Σὲ ἀγαπῶ, καὶ δὲν θέλω νὰ γίνω ὄργανον τῆς καταστροφῆς σου. Χρήματα δὲν σοὶ δίδω· ἀλλ' ἡ τράπεζά μου εἶναι τράπεζά σου, ὁ οἶκός μου οἶκός σου. Ζῆσον πλησίον μου, ἕως ὅτου ν' ἀλλάξῃς τὰς ἑξεις σου, νὰ γίνῃς φιλεργὸς καὶ φρόνιμος, καὶ ν' ἀποκτήσῃς τὴν ἱκανότητα καὶ τὰς γνώσεις ἃς παρημέλησας, ὅτε ἦτον ὁ κατάλληλος καιρὸς νὰ τὰς καλλιεργήσῃς.

Αἱ λέξεις αὗται παρώξυναν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τὸν Ἰωναθάν, ὅστις ἐξῆλθε χωρὶς ν' ἀποκριθῇ, καὶ τρέμων ὑπὸ τοῦ θυμοῦ του.

Οἱ φίλοι τοῦ ἤρχισαν νὰ βλέπωσιν ὅτι τὰ συμπόσια ἔπαυσαν, ὅτι ἡ πολυτέλεια τῆς οἰκίας ἀνελύετο ταχέως ὡς κηρίον εἰς πῦρ, καὶ οἱ ὀξυδερκέστεροι καὶ ταχύτεροι, ἐννοήσαντες τί συμβαίνει, ἔσπευσαν νὰ μακρυνθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ, ὡς ἂν δὲν τὸν εἶχαν γνωρίσει ποτέ. Ἄλλοι ὅμως εἶχον συνηθίσει τὸν κακὸν βίον τῆς παραλυσίας, εἶχον φάγει μετὰ τοῦ Ἰωναθάν τὰς μεγάλας ἢ μικρὰς περιουσίας των, εἶχον φορτωθῇ καὶ αὐτοὶ ὑπέρογκα δάνεια, ὥστε ἡ τύχη τοῦ ἦτο τύχη των.

Διὰ τοῦτο ὅτε μίαν ἡμέραν ἐλθὼν ὁ ἐπιστάτης ἀνήγγει-

εν ὅτι, φόβος καὶ τρόμος! ὅτι οἱ δανεισταὶ ἔλαβον παρὰ τοῦ δικαστοῦ τὴν ἄδειαν νὰ φυλακίσωσιν αὐτὸν καὶ τοὺς συντρόφους του, καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔλθωσι μετὰ λαμπάδων καὶ ξύλων, συλλέξας ὅσα χρήματα καὶ πολύτιμα πράγματα εἶχε πλησίον του, ἐδραπέτευσε μετὰ τῶν φίλων του ἐκ τῆς πόλεως τῆς γεννήσεώς του, ἀφήσας ἀπαραμύητον λύπην εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ του.

Κατ' ἀρχὰς ἀπεσύρθησαν εἰς τὴν Ἐρημον Ἀραβίαν, καὶ ἐκεῖ τὰ ὀνόματά των μεταβαλόντες, κατώκησαν ἐν μεμακρυσμένον χωρίον, ὅπου ἤρχισαν τὸν ἴδιον βίον τῆς κραιπάλης, εἰς ὃν εἶχον συνηθίσει. Κατ' ὀλίγον ὁμῶς ἤρχισαν καὶ ἐδῶ νὰ στερεῦουν οἱ πόροι· ὥστε μίαν ἐσπέραν, ἐν ᾗ ἐκάθηντο μεθύοντες εἰς τὴν τράπεζαν,

— Ἀκόμη πέντε, ἀκόμη δέκα ἡμέρας ἐδῶ, εἶπεν εἷς ἐξ αὐτῶν, καὶ ἔπειτα ποῦ θὰ πρέπει νὰ φύγωμεν;

— Καὶ ἔπειτα πῶς θὰ ζήσωμεν; προσέθηκεν ὁ Ἰωναθάν· διότι τὰ χρήματά μου ἐτελείωσαν. Τὶ θὰ κάμωμεν;

— Τί ἄλλο; εἶπεν ἄλλος τρίτος. Θὰ ὑπάγωμεν ἀπὸ θύρας εἰς θύραν, τὸν δίσκον εἰς τὴν χεῖρα, νὰ ἐπαιτήσωμεν.

— Ἡ θ' ἀπλωθῶμεν εἰς τὸν ἥλιον, συνεπλήρωσεν ἄλλος, νὰ προσμείνωμεν ὥς ν' ἀποθάνωμεν τῆς πείνης.

— Καλλήτερα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωναθάν, νὰ δώσωμεν τοὺς τελευταίους ἡμῶν ὀβολοὺς, ὅσοι σώζονται ἀκόμη, ν' ἀγοράσωμεν πίθους κρασίου, καὶ εἰς αὐτοὺς νὰ πνιγῶμεν.

— Ἄν ἤμην ἐγὼ εἰς τὴν θέσιν σου, εἶπεν ὁ προλαλήσας, ἄλλην μορφήν θὰ εἶχον τὰ πράγματα.

— Καὶ ποία εἶναι ἡ θέσις μου; ἠρώτησεν αὐτός.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ ἴδιος, νὰ εἶχον ἀδελφὸν ὅστις κυλίεται εἰς τὰ πλούτη, καὶ ν' ἀποθάνω ὥς τὸν σκύλλον εἰς

τὴν ἔρημον λιμώττων, ἢ νὰ ζῶ ἐπαιτῶν τὸν ἄρτον μου! Ποτὲ δὲν ἤθελε γίνεи.

Ἄλλ' ἤξεύρετε, εἶπεν ὁ Ἰωναθάν, ὅτι ἐζήτησα παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου χρήματα καὶ δὲν μ' ἔδωκεν.

— Ἄν δὲν μ' ἔδιδε, τὰ ἐλάμβανον, εἶπεν ὁ ἄλλος. Ἐκεῖνος νὰ θησαυρίζῃ καὶ ὁ ἀδελφός του νὰ στερῇται καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, εἶναι καταχθόνιον, εἶναι ἀπαίσιον. Τί τὰ θέλει τὰ τόσα πλούτη; εἰς τὸν τάφον θὰ τὰ λάβῃ μαζύ του; Εἶναι πρεσβύτερός σου, καὶ ὅταν θ' ἀποθάνῃ ἐδικά σου θὰ εἶναι. Ἀλλὰ τότε τί θὰ σὲ χρησιμεύσουν, ὅταν θὰ εἶσαι γέρων χωρὶς ὀδόντας, ἢ θὰ κῆσαι καὶ σὺ νεκρός εἰς τὸν τάφον. Ἐκεῖνος ὅλος εἰς τὰ βιβλία του, οὐδ' ἤξεύρει νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς θησαυροὺς, οὐδ' ἔχει ἀνάγκην αὐτῶν. Ἄν δὲν σοὶ τοὺς δίδῃ, πρέπει νὰ τοὺς λάβῃς ἐν ὄσῳ ἢμποροῦν νὰ σοὶ χρησιμεύσουν.

Τοιοῦτοι ὀλέθριοι λόγοι ἐλέγοντο καθ' ἐσπέραν καὶ ἐσκλήρυνον εἰς τὸ ἔγκλημα τὰς καρδίας· διότι αἱ κακίαι εἰσὶν ἄλυσις ἀλληλένδετος, καὶ ἡ μία φέρει τὴν ἄλλην.

Τέλος δ' ἀφ' οὗ ἐξηντλήθησαν καὶ οἱ τελευταῖοι των πόροι, ἡ βδελυρὰ συντροφία ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ χωρίου.

Δύω ἡμέρας ἐπεριπάτησαν, καὶ τὴν νύκτα τῆς τρίτης ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς των. Ὑπὸ τοῦ σκότους κρυπτόμενοι, ἐπροχώρησαν περὶ τὸ μεσονύκτιον πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀσσάν, εἰσῆλθον ἀθορύβως διὰ κεκρυμμένης θύρας, γνωστῆς εἰς τὸν Ἰωναθάν, εἰσεχώρησαν εἰς τὸν κοιτῶνα ὅπου αὐτὸς ἤξευρεν ὅτι ὁ ἀδελφός του ἐκοιμᾶτο μόνος, καὶ ὁ μὲν Ἰωναθάν, ἀφ' οὗ ἔσβυσε τὸν λύχνον, διηυθύνθη πρὸς τὴν γωνίαν ὅπου ἔκειτο τὸ κιβώτιον τοῦ ταμείου, οἱ δὲ σύντροφοί του, δύο τὸν ἀριθμὸν, ἐρρίφθησαν πρὸς τὴν κλίνην, καὶ συλλαβόντες τὸν Ἀσσάν, ἤθελον νὰ

τῷ δέσουν τὰς χεῖρας καὶ νὰ τῷ κλείσουν τὸ στόμα.

Ἄλλ' ἀθλητικὴν ἔχων ἐκ φύσεως δύναμιν, δι' ἐνὸς βιαίου κινήματος ἀπεσπάσθη ἀπὸ τῶν χειρῶν των, καὶ σύρων τὸ ξίφος του, κρεμάμενον πάντοτε ὑπεράνω τῆς κλίνης του, ὥρμησε πρὸς τὸ ταμεῖον ὅπου ἤκουσε θόρυβον, καὶ ὅπου ἐνόησεν ὅτι ἐνεργεῖται κλοπὴ, καὶ ρίψας κατὰ γῆς ἐκεῖνον ὅστις εὐρέθη ἡσυχολημένος ἐκεῖ, τὸν ἐπάτησε ὑπὸ τὸ γόνυ του, καὶ ἤγγισε εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ τοῦ ξίφους του τὴν αἰχμήν.

— Βοήθεια! ἔκραξεν ὁ Ἰωναθάν. Φονεύσατέ τον, διότι θὰ μὲ φονεύσῃ!

Πῶς! εἶπεν ὁ Ἀσσάν ἀνεγειρόμενος καὶ ἀφίνων αὐτόν. Σὺ εἶσαι λοιπόν! Λάβε, ἄθλιε, τὸ κιβώτιον ἐκεῖνο, καὶ φύγε ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Καὶ μὴ τολμήσῃ νὰ μ' ἐγγίσῃ κἀνεὶς σας, διότι θὰ πληρώσω ἀκριβὰ τὴν ζωὴν μου, καὶ θὰ γίνῃ γνωστὸν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ πατρός μου εἶναι ληστής καὶ φονεὺς.

Ὁ Ἰωναθάν ἤρπασε τότε τὸ ταμεῖον, καὶ χωρὶς λέξιν νὰ προφέρῃ, χωρὶς νὰ στρέψῃ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν, ἐρρίφθη ἔξω τῆς θύρας ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν συνεργῶν του.

Μετά τινας δ' ἡμέρας ὁ Ἀσσάν, προφασιζόμενος μεγάλην ἐμπορικὴν ζημίαν, καὶ ναυάγια πολλῶν πλοίων του εἰς τὴν Ἐρυθράν, ἐπώλησε τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰ ποιμνιά του, μετέβαλε τὸν ἄνετον βίον του εἰς περιορισμένον καὶ εὐτελεῆ, καὶ τὸν εὐπρεπῆ του οἶκον εἰς πενιχρὰν καλύβην.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν πτωχείαν, καὶ ὑπὸ τὴν ἀχυρίνην στέγην, τὸν παρηκολούθει ἡ φρόνησις, ἡ τιμιότης, τὸ πνεῦμα τῆς τάξεως καὶ τῆς φιλεργίας, καὶ ἐπομένως ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὑπόληψις τῶν συμπατριωτῶν του. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ κυρίως εἰσὶ, καὶ ὅχι ἡ τύχη, ὅχι ἡ ἀπάτη, ὅχι ἡ αἰσχροκέρ-

δεια, τὰ φέροντα τὴν εὐπορίαν, διὰ τοῦτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ τύχη ἤρχισε πάλιν βελτιουμένη, καὶ ὅλοι ἦσαν πρόθυμοι νὰ τὸν βοηθῶσιν εἰς τοῦτο.

Ἐνίοτε, εἰς μακρὰ διαστήματα χρόνου, παρ' ἐμπόρων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐρχομένων, ἤκουεν ὅτι ὁ ἀδελφός του κατῴκει τὰς Αἰγυπτιακὰς Θήβας, εἶχε πλοῦτον ἀπέραντον, καὶ ἐπεδείκνυε πολυτέλειαν περισσοτέραν παρὰ τοὺς Φαραῶ.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἔπαυσαν καὶ αἱ σπάνιαι αὐταὶ εἰδήσεις, καὶ εἰς τὰς ἐρεῦνας τοῦ Ἀσσάν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ του οὐδεὶς ἤξευρε ν' ἀπαντήσῃ, ὥστε ἐσυμπέρανεν ἢ ὅτι ἀπέθανεν αὐτός, ἢ ὅτι μετέβη εἰς ἄλλον τόπον.

Ἡ ἰδία του δὲ κατάστασις προώδευεν ἐν τούτοις καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, καὶ εὐλογούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, κατῴρθωσε διὰ τῆς ἐπιμελείας του, ἂν ὅχι ν' ἀποκτήσῃ πάλιν ὅλον τὸν παλαιὸν πλοῦτόν του, ἀλλὰ νὰ φθάσῃ εἰς βαθμὸν ἀνέσεως, ὅστις ἦτον ἐπαρκέστατος δι' αὐτόν. Οὕτως ηὐτύχησε κατ' ὀλίγον νὰ ἐξαγοράσῃ καὶ τοὺς πατρικοὺς ἀγρούς του, καὶ τὸν οἶκον εἰς ὃν ἐγεννήθη, καὶ ν' ἀποκτήσῃ πάλιν τὰς καμήλους του καὶ τοὺς ἵππους του.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, ἓνα τῶν ἵππων τούτων ἐπιβαίνων, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας του, καὶ βραδέως καὶ σκεπτικῶς διηυθύνετο πρὸς μίαν τῶν παλαιῶν του ἐπαύλεων, ἧς τὴν ἐκ νέου ἀγορὰν διεπραγματεύετο.

Ἦτο δὲ σκεπτικός, διότι ἵνα ἔλθῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἔπαυλιν, ἐστράφη ὀπίσω τῆς οἰκίας, εἰς μικρὰν χλοερὰν πεδιάδα, ἣν διέρρεε ρύαξ, καὶ ὅπου πρὸ χρόνων δὲν εἶχε στρέψει τὰ βήματα, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐσπαράττετο ἡ καρδιά του ὁσάκις τὴν ἔβλεπε, καὶ ἀνεπόλει ὅτι, εἰς τὰς παιδικὰς του ἡμέρας, ἐκεῖ συνέπαιζε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅτε ἡγάπα αὐ-

τὸν ἐγκαρδίως ὑπὸ τὰ βλέμματα τοῦ πατρός των εὐλογοῦν-
τος τὰ παιδιά του.

Αἶφνης ὁ ἵππος ἀνεσκίρτησε, καὶ στηρίζων τὸ βλέμμα
πρὸς ἑνὸς δένδρου τὴν ῥίζαν, ἤρχισε νὰ φυσᾷ σφοδρῶς. Ἐκ
τῶν κινημάτων δὲ τούτων προσεκτικὸς γενόμενος καὶ ὁ
Ἀσσάν, ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ῥίζαν, καὶ εἶδεν
ἐκτάδην κείμενον ἐπ' αὐτῆς ἄνθρωπον ἐντελῶς γυμνόν,
διότι τὰ ὀλίγα ῥάκη ὅσα τὸν ἐκάλυπτον εἶχον πέσει ἀπὸ τοῦ
σώματός του, κατὰ δὲ τ' ἄλλα ἰσχνὸν καὶ ὠχρὸν, ὥστε
ἐφαίνετο ὡς νεκρός.

Πλήρης συμπαθείας ἐπλησίασεν ὁ Ἀσσάν, ἀλλὰ . . .
ποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅταν, ἀτενίσας τοὺς ἡλλοιω-
μένους χαρακτῆρας ἐκείνους, ἐγνώρισε τοῦ ἀδελφοῦ του τὸ
πρόσωπον.

Ἡ πρώτη του ὁρμὴ ὑπῆρξε νὰ στρέψῃ τοὺς χαλινούς
καὶ νὰ φύγῃ, διότι παρέστη ἐμπρὸς του ἡ εἰκὼν τῆς ἀπαι-
σίου νυκτὸς ἐκείνης, ὅτε ὁ Ἰωναθάν ὡς κλέπτης εἰσελθὼν
εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ φονέων ξίφη κατ' αὐτοῦ κινήσας,
τὸν ἐβύθισε δι' ἐγκλήματος εἰς πενίαν, καὶ πρὸ πάντων τῶ
ἐπότισε τὴν ἀνίατον θλίψιν τοῦ νὰ γνωρίσῃ τοῦ ἀδελφοῦ
του τὴν αἰσχύνην καὶ τὴν ἠθικὴν ἐξαχρείωσιν.

Ἀλλὰ τὸ πικρὸν τοῦτο αἶσθημα δὲν διήρκεσεν οὐδ' ὅσον
ρίπῃ ἀστραπῆς· διότι τῶ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν, ὅτι ὁ ῥακεν-
δύτης ἐκεῖνος ὁ ἀποθνήσκων τῆς πείνης ἐπὶ τῆς ῥίζης ἐκεῖ,
ἐκοιμήθη τοσάκις εἰς τὴν γλόην αὐτὴν ἄλλοτε, στηρίζων
τὴν κεφαλὴν του εἰς τοῦ πατρός των τὸ στῆθος, καὶ κρα-
τῶν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν ἀδελφόν του μήπως τῶ φύγῃ.

Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐπληρώθησαν δακρύων, καὶ ἀποβάς
τοῦ ἵππου, ἐπλησίασεν εἰς αὐτόν, ἤγγισε τὴν χεῖρά του καὶ

τὴν εὖρε ψυχράν, ἀλλ' ἔθεσε τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ ἤσθάνθη ὅτι εἰσέτι κτυπᾷ.

Τότε ἔλαβε τὸν ἡμιθανῆ εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὸν ἀνέβιβασεν εἰς τὸν ἵππον, καὶ στηρίζων αὐτὸν τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸν οἶκόν του, τὸν ἔθεσεν εἰς τὴν κλίνην του, τὸν ἐθέρμανε καὶ τὸν περιέθαλψε.

Μεθ' ἡμίσειαν δ' ὥραν ὁ ἡμιθανὴς ἠνέωξε τοὺς ὀφθαλμούς του, τοὺς περιέφερεν ἐκπεπληγμένος περὶ ἑαυτὸν, καὶ μετὰ ταῦτα καλύψας αὐτοὺς διὰ τῆς χειρός του, καὶ χύνων κρουνοὺς δακρύων,

— ὦ ψυχὴ τοῦ πατρός μου, ἀνέκραξε μετ' ὀλοφυρμῶν, ὦ πνεῦμα τοῦ ἀδελφοῦ μου παρωργισμένον, συγγνώμην, συγγνώμην!

Ἄλλ' ὁ Ἀσσάν βλέπων τὴν μεγάλην ταραχὴν τοῦ πνεύματός του, καὶ τοῦ σώματός του τὴν ἀδυναμίαν, ἐξῆλθεν ἀμέσως, τῷ ἔπεμψε δι' ἐνὸς τῶν ὑπηρετῶν ὀλίγον θρεπτικὸν ζωμὸν, καὶ ὁ Ἰωναθάν, ροφήσας αὐτὸν μηχανικῶς, ἐβυθίσθη ἀμέσως εἰς βαθὺν ὕπνον, καὶ μόνον μετὰ ἑξ ὥρας ἐξύπνησεν, ἀναλαβὼν ὀλίγας δυνάμεις, καὶ τὸν νοῦν ἡσυχότερος.

— Ποῦ εἶμαι; ἦτον ἡ πρώτη λέξις ἣν ἐπρόφερεν.

— Εἶσαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἀπήντησεν ὁ Ἀσσάν, λαμβάνων αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Τοῦ ἀδελφοῦ μου! Ναὶ, ἐνθυμοῦμαι, εἶπεν ὁ Ἰωναθάν συλλέγων τὰς ιδέας του, τοῦ ἀδελφοῦ μου ὃν ἐλήστευσα, οὐ τὴν εὐτυχίαν κατέστρεψα, ὃν ἠθέλησα νὰ φονεύσω. Μ' εὖρες, ἀδελφέ, κείμενον εἰς τὴν τάφρον τῆς λεωφόρου, καὶ με συνέλαβες διὰ νὰ με παραδώσῃς εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, νὰ λάβω τὴν ἀμοιβὴν τῶν κακουργιῶν μου. Ἔχεις δίκαιον, ἀδελφέ. Ἀλλὰ, μὰ τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας

συνεζήσαμεν ὡς παιδιά, μὰ τὴν ἀγάπην ἣτις μᾶς συνέδεε τότε, ἐν ᾧ σὲ ἐκδίκει ὁ πέλεκυς τοῦ δημίου, συγχώρησάν με, ὦ Ἀσσάν, καὶ μεσίτευσον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἵσως μὲ συγχωρήσωσι. — Μὴ ταραττεσαι, ἀπεκρίθη ἡπίως ὁ Ἀσσάν. Ἔχεις ἰσυχίας ἀκόμη ἀνάγκην. Δὲν βλέπω εἰς σὲ τὸν ἀμαρτήσαντα, ἀλλὰ τὸν πάσχοντα ἀδελφόν. Δὲν σ' ἔλαβον εἰς τὸν οἶκόν μου νὰ σὲ τιμωρήσω, ἀλλὰ νὰ σὲ συνδράμω. Εἶπέ μοι τί σ' ἔφερεν εἰς τὴν ἐλεεινὴν ταύτην κατάστασιν, καὶ ἂν θέλῃς νὰ μεταβάλῃς βίον καὶ τύχην, αἱ ἀγκάλαι μου σ' εἶναι πάντοτε ἀνοικταί.

Ὁ Ἰωναθάν, ἀκούσας τοὺς γλυκεῖς τούτους λόγους, ὅπου περιέμενε δικαίαν ὀργὴν καὶ ἐκδίκησιν, ἠγέρθη ἐκ τῆς κλίνης του, καὶ ῥιφθεὶς εἰς τὸ στῆθος τοῦ ἀδελφοῦ του, ἔμεινε μακρὰν ὥραν κλαίων πικρῶς. Ἐπειτα δὲ εἶπε·

— Ἀσσάν, σὺ ὁ δεύτερος πατήρ καὶ ὁ εὐεργέτης μου· μ' ἔσωσας ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐν ᾧ ἤμην μυρίων θανάτων ἄξιος, σῶσόν με καὶ ἀπ' ἐμοῦ αὐτοῦ, σῶσόν με καὶ ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς τῆς ψυχῆς μου, καὶ, ἂν δὲν δυνηθῇς, ἀπόστρεψον τὸ προσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἄφες με ν' ἀποθάνω ἄγνωστος καὶ περιφρονούμενος. Εἶδες ποῦ μ' ἔφερεν ἡ ὀκνηρία, ἡ κακὴ συναναστροφὴ, ἡ ἀψηφισία μου πρὸς τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς καὶ πρὸς τὸ παράδειγμα σοῦ καὶ τῶν καλλητέρων μου, ὥστε καὶ ὡς ληστής νὰ εἰσέλθω πρὸς σὲ, καὶ σχεδὸν φονεὺς νὰ γίνω τοῦ ἀδελφοῦ μου.

« Ἀντὶ νὰ μ' ἐκθέσῃς εἰς καταισχύνην καὶ νὰ μὲ θεατρίσῃς, ἐπροτίμησας νὰ μ' ἀφήσῃς ν' ἀρπάσω τὴν περιουσίαν σου, ἔζησας βίον πενίας καὶ στενοχωρίας, ἵνα μὴ μάθῃ κανεὶς ὅτι ὁ ἀδελφός σου εἶναι κακοῦργος· ἐγὼ δὲ ἤμην κύριος τῶν ἀρπαγέντων σου θησαυρῶν. Ἀλλ' ἡμπορεῖ νὰ εὐ-

δοκιμήσῃ πλοῦτος συνοδευόμενος ὑπὸ κατάρας ὅχι ὑπ' εὐ-
λογιῶν;

« Ἄμα σ' ἐλήστευσα, μετέβην εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐκεῖ
ἤρχισα μετὰ τῶν οὐτιδανῶν συντρόφων μου τὴν αὐτὴν πά-
λιν ζωὴν τῆς παραφόρου ἀσωτίας καὶ τῆς κραιπάλης, ὥστε
οἱ θησαυροί μου, καὶ πολλαπλάσιοι ἐὰν ἦσαν, ἦτον ἀδύνα-
τον νὰ μὴ ἐξαντληθῶσι ταχύτερον ἢ βραδύτερον, καὶ τότε
ἤθελεν ἐπέλθει ἡ ἐκδικήτρια τῶν ἐγκλημάτων μου πτω-
χεία καὶ γυμνότης, καὶ ὁ θάνατος τόσον φοβερώτερος δι' ἐμέ,
καθ' ὅσον δὲν εἶχον τὴν γενναιότητα νὰ τὸν ὑπομείνω μετὰ
καρτερίας.

« Ἀλλὰ δὲν ἐπέπρωτο, πρὸς εὐτυχίαν μου, λέγω τώρα,
νὰ περιμείνω πολὺ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Οἱ σύντροφοι τῆς
ἐκδικαιτήσεώς μου, οἱ συνεργοὶ τῶν κακουργημάτων μου,
ἀφ' οὗ μετ' ἐμοῦ σ' ἐλήστευσαν, ἀπεφάσισαν ἐμέ νὰ λη-
στεύσωσιν, ἐπειδὴ μεταξὺ κακούργων πίστις δὲν δύναται νὰ
ὑπάρχῃ.

« Μίαν ἐσπέραν λοιπὸν μ' ἐμέθυσαν ποτίσαντές με οἶνον
καὶ ὄπιον, καὶ ἐπιπεσόντες κατ' ἐμοῦ διὰ ξύλων καὶ μα-
χαιρῶν.

« Ὅτε δὲ συνῆλθον, καὶ ἐνόησα τὸ συμβᾶν, ἠθέλησα νὰ
καταδιώξω τοὺς ληστές· δὲν ἦτον ὅμως πλέον καιρός. Ἀλλ'
ὑπὸ χειρῶν ἀνόμων παθὼν ὅ,τ' εἶχον πράξει δι' ἀνόμων
χειρῶν, ὁποῖον δικαίωμα εἶχον καὶ νὰ παραπονεθῶ;

« Τότε πρῶτον κατὰ πρόσωπον εἶδον τὴν ἐλεεινότητά
μου. Οὐ μόνον ἐστερημένος τοῦ μεγάλου πλούτου, οὐ ἄνευ
ἡ ζωὴ ἦτο βάσανος δι' ἐμέ, ἀλλὰ μὴ ἔχων οὔτε πῶς ν' ἀ-
γοράσω τῆς ἡμέρας τὸν ἄρτον, οὔτε τὴν ἱκανότητα δέ, οὔτε
τὴν γενναιότητα, οὔτε τὴν δραστηριότητα ἔχων νὰ ἐργασθῶ
ἵνα τὸν κερδήσω, ἔβλεπον ὅτι μ' ἐπερίμενεν ἄφευκτος θά-

ναυγος, καὶ ἤρχισα νὰ κλαίω ὑπὸ φόβου, διότι αἱ ἐξηχρειω-
μαὶ ψυχαὶ γίνονται καὶ δειλαί.

« Τότε ἔπεσεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἡ ἀχλὺς ἣτις τοὺς
ἐσκέπαζε, τότε εἶδον τὴν θέσιν μου καθ' ὅλην τὴν ἀπαι-
σίαν αὐτῆς ἀλήθειαν, καὶ ἔφριξα. Τότε, ἐν ᾧ ἡ πείνα ἐσπά-
ραυτε τὰ ἐντόσθιά μου, καὶ τὸ σῶμά μου ἐμάστιζε πυρε-
τός, φρικταὶ ὀπτασίαι ἠγείροντο εἰς τὴν φαντασίαν μου, καὶ
πότε ἔβλεπον τὸν πατέρα μου κλαίοντα ὀδυνηρῶς καὶ ἀπο-
σπῶντα τὴν λευκὴν κόμην του, καὶ κράζοντα πρὸς ἐμέ,
« Υἱὲ τῆς καρδίας μου, αὐτὰ ἤλπιζον παρὰ σοῦ ; » πότε
ἔβλεπον σέ, ἀνοίγοντά μοι τὰς ἀγκάλας σου, καὶ δεχόμενον
εἰς τὸ στήθος ἀπὸ τῆς χειρός μου βαθεῖαν πληγὴν, καὶ ἐξ
αὐτῆς ἐκρεοῦσας ἀντὶ αἵματος φλόγας, αἵτινες μὲ κατέκαιον.

« Τότε εἶδα ὅτι εἶμαι μέγας ἐγκληματίας, καὶ τὸ μέτω-
πόν μου κτυπῶν εἰς τὸ ἔδαφος, « Θεέ μου! ἔκραζον, ἐν
βλέμμα, ἐν μειδίαμα συγχωρήσεως παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου,
καὶ ἔπειτα λάβε τὴν ὑπεύθυνον μου ζωήν. ».

« Καὶ ἀνέστιος, καὶ λιμώττων, καὶ ἀνὰ ἐν ράκος ἀφίνων
εἰς ἐκάστην ἄκανθαν τῆς ὁδοῦ, ἤλθον ἐδῶ νὰ ἰδῶ καὶ διὰ
τῶν θνησκόντων ὀφθαλμῶν τὰ μέρη δι' ἐσχάτην φορὰν, τὰ
μέρη ὅπου εἶχον ζήσει παιδίον ἄκακον, ὅπου μ' ἐθέρμαινε
ποτὲ ἡ ἀγάπη σου καὶ τοῦ πατρός μου ἡ φιλοστοργία.

« Καὶ ἤλθον ἡμιθανής, καὶ ὅτε ἐπλησίασα τρέμων μὴ ἡ
ἀναπνοή του μολύνῃ τὰ ἱερὰ ταῦτα μέρη, καὶ συνταράξῃ
τὴν εὐτυχίαν ἣν σοὶ δίδει ἡ ψυχικὴ σου εἰρήνη, ὑπέκυψα
ὑπὸ τὸ βάρος τῶν αἰσθημάτων μου καὶ ὑπὸ τὸν κάματον
καὶ τὴν ἀσιτίαν καὶ τὴν κατανάλωσιν τῶν δυνάμεών μου,
καὶ ἔπεσα νὰ ἐκπνεύσω εἰς τὴν ρίζαν ἐκείνην.

« Συγγνώμην, συγγνώμην, ἀδελφὲ, καὶ ἄφες με ἔπειτα

ν' ἀποθάνω εὐδαίμων, ν' ἀποθάνω εἰς τὸ στήθος σου, ὡς, ὅτε ἤμην μικρὸς, εἰς τὸ στήθος σου ἐκοιμώμην.

Καὶ ταῦτα ἔλεγε κλαίων πικρῶς. Ἄλλ' ὁ ἀδελφός του, — Ὅχι, νὰ μὴ ἀποθάνης, ἀλλὰ νὰ ζήσης, τῷ εἶπε, πλησίον μου. Νὰ ἐπαναφέρωμεν τὰς γλυκείας ἐκείνας ἡμέρας ἃς ἀναπολεῖς, καὶ ἃς οὐδ' ἐγὼ ποτὲ ἐλησμόνησα. Θὰ μ' ἀφήσης νὰ ἰατρεύσω τὴν ψυχὴν σου, δυστυχῇ πεπλανημένε, θὰ μ' ἀφήσης νὰ σὲ σώσω ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ ὅπου τὰ πάθη σ' ἐκύλισαν.

Ἐκτοτε ὁ Ἰωναθὰν κατώκησεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ δι' εὐπειθείας εἰς τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ, δι' ἐγκρατείας, διὰ φιλεργίας, ἐπροσπάθησε νὰ ἐξαγοράσῃ τὰ παλαιὰ σφάλματά του.

Ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον ἐπέδωκε τόσον εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εἰς τὰ καλὰ ὅλα, ὥστε οἱ ἄνθρωποι τῷ ἀπέδωκαν τὴν ὑπόληψίν των, καὶ τὴν δραστηριότητά του ἀντέμειψαν ἀξιόλογα κέρδη. Δὲν ἠθέλησεν ὅμως πλέον νὰ καρπωθῇ τὸν πλοῦτον τοῦτον δι' ἑαυτὸν, τὸν προσδιώρισε δὲ ὅλον διὰ τὰ τέκνα τοῦ ἀδελφοῦ του, πρὸς ἃ, ἀνατρεφόμενα ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, ἔλεγε πολλάκις·

— Παιδιά μου, σέβεσθε καὶ ὑπακούετε τοὺς γονεῖς σας, συνηθίσατε εἰς τὴν ἐγκράτειαν καὶ εἰς τὴν φιλεργίαν, καὶ σπουδάζετε ἐπιμελῶς ἐν ὅσῳ εἴσθε νέα, ἵνα μὴ γίνητε δυστυχέστατα ὅταν ἡλικιωθῇτε.

